

Høringsnotat over

Enhed Forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om kommunale og regionale valg og lov om kommunernes styrelse (Reform af valgbarhedsområdet)

Valgheden

Sagsbehandler
Christina Løtzsch
Hansen

1. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Koordineret med Et foreløbigt udkast til lovforslag blev den 21. december 2017 sendt i høring hos:

Sagsnr.
2017 - 5198

Doknr.
509831

Dato
07-02-2018

Akademikerne, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danmarks Statistik, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Industri, Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det Centrale Handicapråd, Domstolsstyrelsen, Forhandlingsfællesskabet, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Institut for Menneskerettigheder, ITU/DemTech, KL, Københavns Universitet (Institut for Statskundskab), Landsorganisationen i Danmark (LO), Netværket af Ungdomsråd (NAU), Vestre Landsret, Ældre Sagen, Østre Landsret og Aarhus Universitet (Institut for Statskundskab).

Økonomi- og Indenrigsministeriet har modtaget svar fra:

Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Danske Regioner, Datatilsynet, Forhandlingsfællesskabet, Institut for Menneskerettigheder, ITU/ DemTech, KL, Vestre Landsret, Ældre Sagen, Østre Landsret og Aarhus Universitet (Institut for Statskundskab).

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar.

Det bemærkes i øvrigt, at såvel Valgbarhedsnævnet som Valgnævnet efter forespørgsel har tilkendegivet, at nævnene ikke ønsker at blive hørt over lovforslaget.

2. Høringssvarene

Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Forhandlingsfællesskabet, Institut for Menneskerettigheder, ITU/ DemTech, Vestre Landsret, Ældre Sagen, Østre Landsret og Aarhus Universitet (Institut for Statskundskab) har ingen bemærkninger eller har ikke ønsket at udtale sig om lovforslaget.

Danske Regioner, Datatilsynet og KL har afgivet bemærkninger til lovforslaget.

2.1. Generelt om lovforslaget

Danske Regioner og **KL** anfører generelt, at man stiller sig positive over for lovforslaget, og at man tilslutter sig, at der fastsættes objektive kriterier for fortabelse af valgbarhed, hvorved der skabes forudberegnelighed og retssikkerhed. Endvidere anfører Danske Regioner, at man støtter, at der med lovforslaget fastlægges retningslinjer for,

hvor længe valgbarheden fortabes, således at graden af tilfældighed i forbindelse hermed mindskes.

KL anfører desuden, at man finder det hensigtsmæssigt, at der med lovforslaget indføres pligt for det enkelte medlem til at underrette borgmesteren, hvis medlemmet mister sin valgbarhed på grund af straf, så det ikke som efter de gældende regler kan bero på tilfældigheder, om en straf indbringes for Valgbarhedsnævnet og dermed fører til fortabelse af valgbarhed.

2.2. Fortabelse af valgbarhed ved brud på tavshedspligt

KL har i sit hørings svar anført, at KL har noteret sig, at bødestraf fremover ikke vil føre til fortabelse af valgbarhed. KL bemærker, at kommunalbestyrelsesmedlemmers brud på tavshedspligt typisk straffes med bøde, hvilket vil have den konsekvens, at en sådan forseelse ikke fører til tab af valgbarhed.

KL mener, at det fortsat efter omstændighederne bør kunne medføre fortabelse af valgbarhed, hvis et kommunalbestyrelsesmedlem idømmes bødestraf for brud på tavshedspligten. KL finder derfor, at det bør undersøges, om der kan opstilles objektive kriterier for, hvornår fortabelse af valgbarhed skal ske ved brud på tavshedspligt, eller, hvis dette ikke er muligt, i stedet overlade det til Valgnævnet at tage stilling til spørgsmålet om fortabelse af valgbarhed i sådanne sager.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Med lovforslaget fastsættes der objektive kriterier for, hvornår valgbarheden til kommunalbestyrelser og regionsråd fortabes på grund af straf. Kriterierne er fastsat med udgangspunkt i Valgbarhedsnævnets praksis de seneste 15 år, hvoraf det fremgår, at frihedsstraf som altovervejende hovedregel fører til tab af valgbarhed, mens bødestraf som altovervejende hovedregel ikke fører til fortabelse af valgbarhed.

Forslaget om at fastsætte kriterier, der medfører, at valgbarheden fortabes i visse sager om bødestraf for brud på tavshedspligt, bryder dermed med en af grundtankekerne bag de foreslåede objektive kriterier, hvor det netop er domstolenes valg mellem at udmåle frihedsstraf eller alene bødestraf, der afgør, om valgbarheden skal fortabes.

Med de foreslåede kriterier vil de mest alvorlige lovovertrædelser, hvor domstolene udmåler frihedsstraf (ubetinget eller betinget) medføre fortabelse af valgbarhed. De tilfælde, hvor domstolene end ikke finder grundlag for at udmåle en betinget frihedsstraf, bør efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse heller ikke give anledning til fortabelse af valgbarhed.

For så vidt angår forslaget om at lade Valgnævnet tage stilling til spørgsmålet om fortabelse af valgbarhed i sager om bødestraf for brud på tavshedspligt bemærkes, at et af formålene med lovforslaget netop er, at der skal være forudberegnelighed for medlemmer af kommunalbestyrelser og regionsråd, og at spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf derfor ikke skal afgøres af et nævn, men skal følge af lovfæstede objektive kriterier. Økonomi- og Indenrigsministeriet finder det derfor ikke hensigtsmæssigt, at spørgsmål om fortabelse af valgbarhed i sager om bødestraf for brud på tavshedspligt skal afgøres af Valgnævnet.

Hørings svaret giver på den baggrund ikke Økonomi- og Indenrigsministeriet anledning til at foretage ændringer i lovforslaget.

2.3. Afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd m.v.

Danske Regioner og KL har i deres høringssvar anført, at man har noteret sig, at kompetencen i sager om afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd overføres fra Valgbarhedsnævnet til Valgnævnet, hvormed der ikke længere vil være deltagelse af lokalpolitiske repræsentanter ved behandling af sådanne sager. Danske Regioner og KL finder imidlertid, at Valgnævnet ved afgørelse af sager om afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd bør suppleres af kommunal- og regionalpolitiske repræsentanter.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Afgørelser i de sager om afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd m.v. efter §§ 66 a-66 b i lov om kommunernes styrelse, der overføres fra Valgbarhedsnævnet til Valgnævnet, forudsætter en rent juridisk vurdering. Valgnævnets sammensætning følger af folketingsvalglovens § 17, stk. 2. Heraf fremgår, at Valgnævnet ledes af en højesterets- eller landsdommer og i de nævnte sager derudover vil være sammensat af to medlemmer udpeget af økonomi- og indenrigsministeren, hvoraf det ene skal være kyndigt i statsforfatningsret. Det er derfor ministeriets opfattelse, at Valgnævnets sammensætning også ved behandling af sager om afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd m.v. er betryggende.

Endvidere kan der ved politikeres medvirken i forbindelse med Valgnævnets afgørelser af sager om afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd m.v. opstå risiko for, at der rejses tvivl om, hvorvidt politiske hensyn er tillagt betydning ved afgørelserne. Denne risiko ønskes af principielle årsager elimineret.

Høringssvarene giver på den baggrund ikke Økonomi- og Indenrigsministeriet anledning til at foretage ændringer i lovforslaget.

2.4. Persondataloven

Datatilsynet har i sit høringssvar anført, at det er Datatilsynets opfattelse, at der med lovforslaget vil ske en behandling af personoplysninger omfattet af persondataloven, men at der ikke ses at være foretaget en nærmere vurdering af lovforslagets forhold til persondataloven. Datatilsynet henstiller derfor, at der i bemærkningerne til lovforslaget redegøres nærmere for Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser om forholdet til persondataloven.

Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger:

Der er redegjort nærmere for lovforslagets forhold til persondataloven og databeskyttelsesforordningen i afsnit 3.3.2.4. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, hvor til der henvises.